

**Til
Region Hovedstaden og Region Sjælland**

23.02.2026

Sagsnr. 26001705

Lægefaglig indstilling vedr. hoveduddannelse i Patologisk Anatomi og Cytologi

Den lægefaglige indstilling er udfærdiget af sagsbehandler i Sekretariatet for Lægelig Videreuddannelse Øst Nanna Helmer efter drøftelse i det specialespecifikke uddannelsesudvalg i Patologisk Anatomi og Cytologi i Videreuddannelsesregion Øst. Indstillingen sendes til godkendelse i Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse på møde den 09. marts 2026.

Baggrund for indstillingen

Ifølge den gældende dimensioneringsplan 2026-2030 fra Sundhedsstyrelsen skal der opslås 11 hoveduddannelsesforløb årligt i Videreuddannelsesregion Øst. Det er en øgning på 3 forløb (12 årsværk) siden sidste indstilling i 2025. Dimensioneringsplanen for 2026-2030 samt principperne i samarbejdsaftalen mellem Region Sjælland (Reg S) og Region Hovedstaden (Reg H) ligger til grund for den foreslåede sammensætning af hoveduddannelsesforløbene (HU-forløb). Der indstilles også yderligere introduktionsstillinger for at søge at leve op til minimumsnormering jf. det øgede antal hoveduddannelsesforløb. Der udvides fra 15 til 21 introduktionsstillinger.

Uddannelsesrådet har i første omgang nedsat en mindre arbejdsgruppe, der har indhentet oplysninger om patientgrundlag og antal speciallæger til at uddanne hoveduddannelseslæger (HU-læger). Disse oplysninger er indhentet ved rundspørge hos afdelingsledelserne. Tallene er indhentet for at have data på mængden af opgaver i de to regioner, sammenholdt med hvor mange speciallægetimer der bruges.

For at få færrest skift i uddannelsen jf. samarbejdsaftalens principper, har uddannelsesrådet prioriteret to sammenhængende år i alle HU-forløbene. Dette har der også i tidligere indstillinger været historik for at gøre. Det samme gælder for ønsket om, at så mange forløb som muligt skal have ansættelse på 3 forskellige hospitaler, da det giver et bredt indblik i speciallet. Jo flere afdelinger man har set, des bedre udgangspunkt for rekruttering efter endt speciallægeuddannelse. For at opfylde hoveduddannelsens kompetencer i de forskellige organsystemer kræves ophold på specifikke afdelinger: Kompetencerne i øre-næse-hals-, lunge- og hæmatopatologi opnås på enten Rigshospitalet eller SUH Roskilde. Kompetence i mammapatologi opnås på enten Herlev-Gentofte eller SUH Roskilde. Kompetence i cervixcytologi opnås ved ophold på enten Hvidovre eller SUH Roskilde.

Der er én uddannelsesgivende afdeling i Reg S, og tre i Reg H. Der findes ikke yderligere patologi-afdelinger, som kan inddrages i uddannelsen. Jf. tanken bag sammensætningen af forløbene og den bedste progression af uddannelsen, er der i denne indstilling 3 ud af 11 forløb, der ikke inkluderer Reg S. Dette skyldes, at man har

prioriteret flere to-årige ansættelser i Reg S fremfor et-årige ansættelser, så man får mere tid til kontinuitet og fordybelse fremfor at få alle HU-læger kortvarigt forbi Reg S. Af samme årsag er det heller ikke muligt at lade forløbene starte og slutte på samme afdeling. Uddannelsesrådet prioriterer således to sammenhængende år under HU-uddannelsen, fremfor start og slut på samme afdeling, både jf. muligheder for at bedrive forskning, for at sikre løbende rekruttering til specialet, samt for at gennemføre uddannelsesopgaver jf. målbeskrivelsen. Rådets opfattelse er, at rekruttering i dette speciale finder sted primært i starten eller midten af HU-forløbet, fremfor i det sidste år. Det er ofte i midten af hoveduddannelsen, i den lange ansættelsesperiode, at der opstår større tilknytning til en afdeling.

Metode og udarbejdelse af indstilling:

Processen for indstillingen har været som følger: Arbejdsgruppen nedsat af uddannelsesrådet udarbejdede et udkast for placering af uddannelsesforløbene. Herefter høring af udkastet hos cheflæger, og derefter fremlæggelse for det samlede uddannelsesråd til godkendelse.

Indstillingen tager udgangspunkt i principperne i samarbejdsaftalen, sammenholdt med målbeskrivelsens kompetencer og mulighed for opnåelse af dem på de 4 uddannelsesgivende afdelinger i VU-region Øst.

Til grund for sammensætningen har uddannelsesrådet især lagt vægt på længden af ansættelser på afdelingerne, da de hænger sammen med den mængde af kompetencer lægerne kan opnå jf. målbeskrivelsen under opholdet.

Uddannelseskapaleten er klarlagt ved at indhente oplysninger om patientgrundlag og antal speciallæger til at uddanne hoveduddannelseslæger (HU-læger). Disse oplysninger er indhentet ved rundspørge hos afdelingsledelserne.

Afdelingen i Reg S, SUH Roskilde, har meldt ud, at de ønsker så få årsværks udvidelse som muligt. Afdelingen er i gang med en flytning fra Roskilde til Køge og er allerede presset på kapacitet som det er nu. Der er mange ubekendte omkring de fysiske rammer på Køge i 2026 jf. flytning.

60/40-fordeling af uddannelsesårsværk:

Jf. ovenstående vedrørende uddannelseskapaleten i Reg S, er det ikke muligt driftsmæssigt at leve op til en 60/40 fordeling med det antal afdelinger og speciallæger, specialet råder over for nuværende. Kun de allerfærreste HU-læger i dette speciale kan arbejde selvstændigt, mens de er under uddannelse, og store dele af uddannelseslægerne skal således superviseres af en speciallæge. Dette sker på bekostning af driftstid, og da bl.a. cancerpakker har et krav til en minimumsdrift, er antallet af speciallæger på en afdeling derfor altafgørende for, hvor meget uddannelse en afdeling kan rumme.

Ved denne indstilling er procentfordelingen mellem regionerne 27,3 % i Reg S og 72,7 % i Region H. I forrige indstilling var fordelingen nede på 28,5 % i Reg S. Der er dermed en lille nedgang af årsværk i Reg S procentvis, selvom der placeres mere uddannelse i regionen end i sidste indstilling (2 årsværk yderligere). Hvis man skal no op på 40 %, skal der placeres 17-18 årsværk i Region S om året, og det er der langt fra kapacitet til for nuværende – hverken fysisk eller i uddannelseskapaleten.

Uddannelsesrådet finder ikke, at det giver mening at introducere en trappemodell i denne indstilling, før der er flere speciallæger i Reg S. Aktuelt er der heller ikke fysiske rammer på SUH Roskilde til at øge med yderligere årsværk, end der gøres i denne indstilling. Der er ikke arbejdsstationer nok på afdelingen som det er nu. I takt med den øgede mængde uddannelseslæger bør der også ansættes flere speciallæger til at varetage uddannelsesopgaven, der igen skal have arbejdsstation/kontor og udstyr. Den øgede mængde uddannelseslæger, der er på deltid, udfordrer også, da læger på deltid optager en arbejdsstation over en længere periode (20 % i gennemsnit). Der skal ydermere være tilstrækkelige lønmidler til rådighed for at øge optag af både special- og uddannelseslæger.

Start og slut på samme afdeling/sygehus/hospital/driftsregion:

Der findes kun 4 Patologiafdelinger i Videreuddannelsesregion Øst. Hvis man skal starte og slutte på samme afdeling, vil det give for mange skift og opbrudt uddannelse, hvilket ikke er i tråd med princippet om mest mulig sammenhængende uddannelse fra samarbejdsaftalen.

Derfor er der kun 2 forløb ud af 11, hvor man starter og slutter på samme afdeling, og dette er så på bekostning af, at man i dette forløb kun kommer forbi 2 af de 4 afdelinger. Uddannelsesrådet har i stedet fokuseret på at placere mest mulig sammenhængende uddannelses-tid i Reg S.

Vedrørende opbygningen af forløbenes sammensætning og placering har uddannelsesrådet prioriteret, at så mange forløb som muligt kommer forbi 3 afdelinger, at de alle har 2 års sammenhængende ansættelse og dermed få skift.

Uddannelsesmæssigt ser ingen af de 4 patologiafdelingerne det som en fordel at starte og slutte forløbene på samme afdeling. Man foretrækker i stedet at udnytte hele uddannelses-kapaciteten i begge regioner og lave den bedst mulige uddannelse.

Højtspecialiserede afdelinger:

Subspecialer er fordelt på alle 4 afdelinger, dermed er der ikke særskilte højtspecialiserede afdelinger i Patologisk Anatomi og Cytologi.

Se afsnittet 'Baggrund' jf. kompetencer i de forskellige organsystemer og hvilke afdelinger de er tilknyttet.

Sammensætning af hoveduddannelsesforløb

Nuværende godkendte forløbstyper

Nedenstående illustrerer alle aktuelt godkendte sammensætninger af hoveduddannelsesforløb. Det vil sige, hvilke sygehuse/hospitaler/afdelinger der indgår, og hvor mange måneder uddannelseslægerne skal være på de pågældende sygehuse/hospitaler/afdelinger.

	Ansættelsessted	Ansættelsessted	Ansættelsessted	Ansættelsessted
Forløb 1	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 24 mdr.		Rigshospitalet Afdeling for Patologi 12 mdr.	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.
Forløb 2	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.		SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 3	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 24 mdr.		Rigshospitalet Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 4	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 12 mdr.	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 24 mdr.	
Forløb 5	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.		Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.
Forløb 6	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.	
Forløb 7	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 24 mdr.		Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 8	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 24 mdr.		SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.

Lægefaglig indstilling af nye forløbstyper

Nedenstående illustrerer, hvordan det/de nye uddannelsesforløb ser ud. Det vil sige, hvilke sygehuse/hospitaler/afdelinger der indgår og hvor mange måneder uddannelseslægerne skal være på de pågældende sygehuse/hospitaler/afdelinger.

	Ansættelsessted	Ansættelsessted	Ansættelsessted	Ansættelsessted
Forløb 1	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 24 mdr.		Rigshospitalet Afdeling for Patologi 12 mdr.	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.
Forløb 2	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.		SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 3	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 24 mdr.		Rigshospitalet Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 4	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.		SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 5	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.		Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.
Forløb 6	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.	
Forløb 7	Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 24 mdr.		Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 8	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 24 mdr.		SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 9	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.		Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 10	SUH Roskilde Afdeling for Patologi 24 mdr.		Amager-Hvidovre Patologiafdelingen 12 mdr.	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.
Forløb 11	Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.	Rigshospitalet Afdeling for Patologi 24 mdr.		Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi 12 mdr.

*Forløb 1-4, 9 og 10 besættes forår, forløb 5-8 og 11 efterår

Lægefaglig indstilling af fordeling af hoveduddannelsesårsværk

Nedenstående tabel viser det nuværende godkendte gennemsnitlige antal hoveduddannelsesårsværk på hver afdeling. Tabellen viser også, hvilket gennemsnitligt antal årsværk der er godkendt, når denne lægefaglige indstilling er fuldt implementeret. Antal årsværk henviser til, hvor mange hoveduddannelseslæger der er i gennemsnit på en afdeling ad gangen.

Med den nye lægefaglige indstilling fordeles årsværkene mellem de to driftsregioner som vist herunder 72,7 % i Reg H og 27,3 % Reg S. Dette ændrer den hidtidige fordeling mellem driftsregionerne. Fra 31,5 % til 27,3 % i Reg S. Og fra 68,5 % til 72,7 % i Reg H. Det svarer til en øgning på 2 årsværk fra 10 til 12 i Reg S, og en øgning på 10 årsværk i Reg H fra 22 til 32 på grund af oprettelsen af 3 yderligere HU-forløb af 4 års varighed hver.

Udvidelse årsværk i alt – HU og introduktionsstillinger summeret: 2½ årsværk

Rigshospitalet Afdeling for Patologi - HU forløb

År	2026	2027	2028	2029	2030	Difference
Indstilling (nyt)	10/12	4 4/12	8 6/12	12 10/12	14	
Aktuelt	8 4/12	5	1 8/12	8/12	0	
I alt	9 2/12	9 4/12	10 2/12	13½	14	+ 4 10/12

Rigshospitalet Afdeling for Patologi - introduktionsstillinger

År	2026	2027	2028	2029	2030	Difference
Indstilling (nyt)	2	2	2	2	2	
Aktuelt	4	4	4	4	4	
I alt	6	6	6	6	6	+ 2

Udvidelse årsværk i alt – HU og introduktionsstillinger summeret: 6 10/12 årsværk

Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi- HU forløb

År	2026	2027	2028	2029	2030	Difference
Indstilling (nyt)	1½	3 10/12	6 4/12	9	11	
Aktuelt	5 4/12	5 4/12	3 8/12	1	0	
I alt	6 10/12	9 2/12	10	10	11	+3 2/12

Herlev-Gentofte Afdeling for Patologi - introduktionsstillinger

År	2026	2027	2028	2029	2030	Difference
Indstilling (nyt)	2	2	2	2	2	
Aktuelt	4	4	4	4	4	
I alt	6	6	6	6	6	+ 2

Udvidelse årsværk i alt – HU og introduktionsstillinger summeret: 5 2/12 årsværk

SUH Roskilde Afdeling for Patologi – HU forløb

År	2026	2027	2028	2029	2030	Difference
Indstilling (nyt)	1	4½	6 10/12	10 2/12	12	
Aktuelt	7 4/12	5 8/12	4	1 4/12	0	
I alt	8 4/12	10 2/12	10 10/12	11 ½	12	+3 8/12

SUH Roskilde Afdeling for Patologi - introduktionsstillinger

År	2026	2027	2028	2029	2030	Difference
Indstilling (nyt)	1	1	1	1	1	
Aktuelt	5	5	5	5	5	
I alt	6	6	6	6	6	+ 1

Udvidelse årsværk i alt – HU og introduktionsstillinger summeret: 3 årsværk

Indstilling fra 2025 er vedhæftet som bilag 2, for at illustrere at differencetallet til sidst i tabellerne lige ovenfor, ikke svarer til dem i den forrige tabel ' hoveduddannelse fordelt på ansættelsessteder'. Tallene varierer, da der ændres i forløbene med denne indstilling jf. dimensioneringsplan 2026-2030, før den forrige indstilling jf. dimensioneringsplan 2024-2025 er fuldt implementeret.

Afsluttende bemærkninger og indstilling

Den lægefaglige indstilling er udarbejdet i samarbejde med det specialespecifikke uddannelsesudvalg i Videreuddannelsesregion Øst.

Vedr. antallet af introduktionsstillinger:

Der er historisk set god rekruttering i specialet, og der er ikke ubesatte HU-forløb i Region Øst. Derfor mener rådet at 21 introstillinger er nok for nuværende, da 1 yderligere vil presse afdelinger ud over deres kapacitet, da der samtidig er stor udvidelse af HU-forløb. Den sidste introduktionsstilling vil være ad hoc og kan tildeles når et hospital har plads. Dermed mener rådet de lever op til minimumsnormeringen på 22 introduktionsstillinger i alt.

Alle uddannelsesafdelinger i Patologisk Anatomi og Cytologi har tiltrådt indstillingen. De har dog en bemærkning til uddannelsesopgaven:

Afdelingerne accepterer at Dimensioneringsplanen 2026-2030 kræver en udvidelse, og har indstillet og godkendt forløbene. Uddannelsesafdelingerne har dog mange betænknin ger ved den meget store udvidelse (fra 8 HU forløb til 11), og at den skal starte 100 % allerede i 2026. Uddannelsesrådet har forhørt sig om man kunne lave en gradvis indfasning, men har fået besked om at der kræves fuld indfasning allerede fra 2026.

De indstillede forløb er den bedst mulige løsning, men rådet har stadig en bekymring for uddannelseskvaliteten og om man uddanner til arbejdsløshed. Der er også bekymring for det voldsomme arbejdspresset i afdelingerne nu sættes under, for at få plads til og uddanne 3 HU-forløb/12 årsværk mere, samt 7 yderligere introduktionsstillinger, hvert år frem til 2030.

Sekretariatet for Lægelig Videreuddannelse Øst indstiller hermed, at denne indstilling godkendes.

Med venlig hilsen

Nanna Helmer
Specialkonsulent

Dir. tlf: 38669932

Mail: nanna.helmer@regionh.dk